

מקור המאמר בזהר פרשת תצווה דף פח ע"ב

בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, בְּסַעֲוֵדָה
הַשְּׁנִיָּה כְּתוּב אִז תִּתְעַנֵּג עַל
ה'. עַל ה' וְדָאֵי. שְׁאוּתָה
שְׁעָה נִגְלָה הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ,
וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה,
וְהַשְּׁלֵמוֹת וְהַחֲדוּדָה שֶׁל
הַעֲתִיק אָנוּ עוֹשִׂים, וְזוּהִי
סַעֲוֵדָתוֹ וְדָאֵי.

בְּסַעֲוֵדָה הַשְּׁלִישִׁית שֶׁל
שַׁבָּת כְּתוּב וְהֵאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת
יַעֲקֹב אָבִיךָ. זוּהִי הַסַּעֲוֵדָה
שֶׁל זַעִיר אֲנַפִּין שֶׁהוּא
בְּשְׁלֵמוֹת. וְכָל שֵׁשֶׁת הַיָּמִים
מֵאוּתָה שְׁלֵמוֹת מִתְּבָרְכִים.
וְצָרִיךְ אָדָם לְשִׂמַּח בְּסַעֲוֵדָתוֹ
וְלִהְיוֹת שְׁלֵם הַסַּעֲוֵדוֹת הַלְלוּ,
שֶׁהֵן סַעֲוֵדוֹת הָאֲמוּנָה
הַשְּׁלֵמָה שֶׁל זֶרַע קְדוֹשׁ שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָאֲמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה
הִיא שְׁלֵמָה וְלֹא עֲמִים
עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים
וּמְזֻלוֹת. וּמִשּׁוֹם כֵּן אָמַר,
(שְׁמוֹת ל"א) בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל.

בֹּא וּרְאֵה, בְּסַעֲוֵדוֹת הַלְלוּ
נוֹדְעִים יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְשֶׁהֵם מֵהֵיכַל הַמֶּלֶךְ וְשֶׁהֵם בְּנֵי הָאֲמוּנָה, וּמִי שֶׁפּוֹגֵם סַעֲוֵדָה
אֶחָת מֵהֶם, מֵרְאֵה פָגֵם לְמַעַלָּה, וּמֵרְאֵה אֶת עֲצָמוֹ שֶׁאֵינוֹ מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁאֵינוֹ מִבְּנֵי

בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא, בְּסַעֲוֵדָתָא תְּנִינָא, כְּתִיב (ישעיה נח)
אִז תִּתְעַנֵּג עַל יי'. עַל יי' וְדָאֵי. דְהֵהוּא
שְׁעָתָא אֲתִגְלִיא עֲתִיקָא קְדִישָׁא, וְכִלְהוּ עֲלָמִין
בְּחֲדוּוֹתָא, וְשְׁלִימוּ וְחֲדוּוֹתָא דְעֲתִיקָא עֲבִדִּינוּ,
וּסַעֲוֵדָתָא דִּילֵיהּ הוּא וְדָאֵי.

בְּסַעֲוֵדָתָא תְּלִיתָאָה דְשַׁבְּתָא, כְּתִיב וְהֵאֱכַלְתִּיךָ
נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ. דָּא הִיא סַעֲוֵדָתָא
דְזַעִיר אֲנַפִּין, דְהִיוּ בְּשְׁלִימוֹתָא. וְכִלְהוּ שִׁיתָא יוֹמִין,
מֵהֵהוּא שְׁלִימוּ מִתְּבָרְכִין. וּבְעֵי בַר נָשׁ לְמַחְדֵי
בְּסַעֲוֵדָתֵיהּ, וְלֹא שְׁלֵמָא אֵלִין סַעֲוֵדָתִי, דְאֵינוֹן
סַעֲוֵדָתִי מֵהֵימְנוּתָא שְׁלִימָתָא, דְזֶרַעַא קְדִישָׁא
דְיִשְׂרָאֵל, דִּי מֵהֵימְנוּתָא עֲלָאָה, דְהֵא דִילְהוֹן הוּא,
וְלֹא דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת. וּבְגִינֵי
כֵּן אָמַר, (שְׁמוֹת ל"א) בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

תָּא חֲזִי, בְּסַעֲוֵדָתִי אֵלִין, אֲשֶׁתְּמוֹדְעוֹן יִשְׂרָאֵל,
דְאֵינוֹן בְּנֵי מַלְכָּא. דְאֵינוֹן מֵהֵיכַלָּא
דְּמַלְכָּא, דְאֵינוֹן בְּנֵי מֵהֵימְנוּתָא, וּמֵאֵן דְּפָגִים
חַד סַעֲוֵדָתָא מִנֵּיהוּ, אַחֲזִי פְגִימוֹתָא לְעִילָא,

וְשֶׁהֵם מֵהֵיכַל הַמֶּלֶךְ וְשֶׁהֵם בְּנֵי הָאֲמוּנָה, וּמִי שֶׁפּוֹגֵם סַעֲוֵדָה
אֶחָת מֵהֶם, מֵרְאֵה אֶת עֲצָמוֹ שֶׁאֵינוֹ מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁאֵינוֹ מִבְּנֵי

היכל המלך, ושאינו מזרע
קדוש של ישראל, ונותנים
עליו חמר של שלשה דברים
- דין הגיהנם וכו'.

ובא ראה, בכל שאר
הזמנים והחגים צריך אדם
לשמח ולשמח את העניים,
ואם הוא שמח לבדו ולא
נותן לעניים - ענשו רב,
שהרי לבדו שמח, ולא נותן
שמחה לאחר. עליו כתוב
(מלאכי ב) וזריתי פֶּרֶשׁ עַל
פְּנֵיכֶם פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. ואם הוא
שמח בשבת, אף על גב
שלא נותן לאחר - לא
נותנים עליו ענש כבשאר
הזמנים והחגים, שכתוב
פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. אמר פֶּרֶשׁ
חֲגִיכֶם, ולא פֶּרֶשׁ שַׁבְּתֵיכֶם.
וכתוב (ישעיה א) חֲדָשִׁיכֶם
ומועדיכם שנאה נפשי. ואלו
שבת לא אמר.

ומשום כך כתוב ביני ובין
בני ישראל. ומשום שכל
האמונה נמצאת בשבת,
נותנים לאדם נשמה אחרת,
נשמה עליונה, נשמה שכל
השלמות בה, כדגמת העולם

הבא. ומשום כך נקראת שבת. מה זה שבת? שם של הקדוש ברוך הוא, שם שהוא שלם
מכל צדדיו.

ואחזי גרמיה דלאו מבני מלכא עלאה הוא,
דלאו מבני היכלא דמלכא הוא דלאו מזרעא
קדישא דישראל הוא. ויהבין עליה חומרא
דתלת מלין, דינא דגיהנם וגו'.

ותא חזי, בכלהו שאר זמנין וחגיגין, בעי בר נש
לחדרי, ולמחדרי למספני. ואי הוא חדי
בלחודוי, ולא יהיב למספני, עונשיה סגן, דהא
בלחודוי חדי, ולא יהיב חדו לאחרא. עליה פתיב,
(מלאכי ב) וזריתי פֶּרֶשׁ עַל פְּנֵיכֶם פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. ואי
איהו בשבתא חדי, אף על גב דלא יהיב לאחרא,
לא יהבין עליה עונשא, בשאר זמנין וחגיגין, דכתוב
פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם קאמר, ולא פֶּרֶשׁ
שַׁבְּתֵיכֶם. וכתוב (ישעיה א) חֲדָשִׁיכֶם ומועדיכם שנאה
נפשי. ואלו שבת לא קאמר.

ובגיני כך פתיב, ביני ובין בני ישראל. ומשום
דכל מהימנותא אשתכח בשבתא, יהבין
ליה לבר נש נשמתא אחרא, נשמתא עלאה,
נשמתא דכל שלימו בה, כדוגמא דעלמא דאתי.
ובגיני כך אקרי שבת. מהו שבת. שמא דקודשא
ברוך הוא. שמא דאיהו שלים מכל סטרוי.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי כֶּךָ הוּא. אוֹי לְאָדָם שְׁלֵא מְשָׁלִים אֶת שְׂמַחַה הַמְּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ. וּמַהִי שְׂמַחַתוֹ? אֵלּוּ שְׁלֹשׁ הַסְּעוּדוֹת שֶׁל הָאָמוּנָה, סְעוּדוֹת שְׂאֲבָרָהּם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּלוּלִים בָּהֶם, וְכֻלָּם שְׂמַחַה עַל שְׂמַחָה, אָמוּנָה שְׁלֵמָה מְכַל צְדָדָיו.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי כֶּךָ הוּא. וְוִי לִיָּה לְבַר נָשׁ, דִּלָּא אֲשָׁלִים חֲדוּוֹתָא דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא. וּמֵאֵן חֲדוּוֹתָא דִּילִיָּה. אֵלּוּן תְּלַת סְעוּדָתִי מְהִימְנוּתָא. סְעוּדָתִי דְּאֲבָרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּלִילָן בְּהוּ. וְכֻלְהוּ חֲדוּ עַל חֲדוּ מְהִימְנוּתָא שְׁלִימוּתָא, מְכַל סְטְרוּי.

שְׁנֵינּוּ, בְּיוֹם הַזֶּה מִתְעַטְרִים הָאָבוֹת, וְכֹל הַבָּנִים יוֹנְקִים, מַה שְּׂאִין כֹּן בְּכָל שְׂאָר הַחֲגִים וְהַזְּמַנִּים. בְּיוֹם הַזֶּה רְשָׁעֵי הַגִּיהֵנָם נָחִים. בְּיוֹם הַזֶּה כָּל הַדִּינִים נִכְפָּים וְלֹא מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם. בְּיוֹם הַזֶּה הַתּוֹרָה מִתְעַטְרַת בְּעַטְרוֹת שְׁלֵמוֹת.

תָּאנָא, בַּהֲדִין יוֹמָא מִתְעַטְרָן אַבְהָן, וְכֹל בְּנֵין יִנְקִין, מַה דִּלָּאוּ הָכִי בְּכָל שְׂאָר חֲגֵין וְזְמַנִּין. בַּהֲדִין יוֹמָא, חֵיִיבֵיא דְּגִיְהֵנָם גַּיְיַחִין. בַּהֲדִין יוֹמָא, כָּל דִּינֵין אֶתְכַפִּיין, וְלֹא מִתְעַרִין בְּעַלְמָא. בַּהֲדִין יוֹמָא אוֹרֵייתָא מִתְעַטְרָא בְּעַטְרֵין שְׁלִימֵין. הַזֶּה כָּל הַדִּינִים נִכְפָּים וְלֹא מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם. בְּיוֹם הַזֶּה הַתּוֹרָה מִתְעַטְרַת בְּעַטְרוֹת שְׁלֵמוֹת.

ספר אור הזהר (עמוד 173)

צב) רבי משה גרינולד זצ"ל בעל ערוגת הבשם בנערותו מצאו אותו יושב ומעין בעיני גדול בספר הזהר ופלגי מים יורדים מעינו, ורבו הפתב סופר החלו איזה תלמידים לפרץ גדר ועסקו בחשאי בחכמות חיצוניות. בהודע הדבר התחילו לחקר ולדרש על זה, ונציגים מיחדים חזרו על האכסניות של הבחורים לראות ולהסתפל אם בתורת השם חתולתם או בילדי נכרים ישפיקו.

לא רק בלמוד בנגלה שם רבינו עיונו אז, בימים הללו, אלא גם בחכמת הנסתר העומדת ברומו של עולם. בימי למודו בפרעשבורג בשיבת רבו הפתב סופר החלו איזה תלמידים לפרץ גדר ועסקו בחשאי בחכמות חיצוניות. בהודע הדבר התחילו לחקר ולדרש על זה, ונציגים מיחדים חזרו על האכסניות של הבחורים לראות ולהסתפל אם בתורת השם חתולתם או בילדי נכרים ישפיקו. רבי יהודה גרינולד, שהיה אז בחור צעיר לימים, נמנה על בכירי התלמידים שהלכו לבקר באכסניות של הבחורים. באשר הגיעו להאכסניא של רבינו לראות מה פיבו, מצאו אותו יושב ומעין בעיני גדול באיזה ספר, עד שלא הרגיש כי באו אנשים לחדרו. הם הלכו מאחוריו והנה ראו בן תמהו, כי בידו ספר הזהר, והוא מעין בו ופלגי מים יורדים מעינו. באשר באו בן הלכו, והוא לא ידע בבואם ובצאתם. רבי יהודא גרינולד נתרגש מאד מגדל יראתו וטהרתו, שגם בספר כזה שם בו עיונו, ופנה אפוא לרבו בבקשה שהוא רוצה ללמד בצותא עם רבינו. לשאלת רבו, מה זה ועל מה זה הנו משתוקק לכה, ספר את אשר עיניו ראו ולא זר. רבו הסכים על ידו, והוסיף לחבבו ביתר שאת על יראתו הקודמת לחכמתו.

צג) מצינו בהרבה ספרי מקבלים שמוהירים על למוד חכמה זו כל אדם חייב ללמוד אותה וביותר בדורנו זה אין מי שיעסק בו כראוי, שיהיה בידו להשיג כל כף כדי שיוכל לפרש כל דבר היטב, ואף לאלו שעוסקים בה הם מעט מזעיר, ואינן נמצאין כי אם אחד מעיר ושנים ממשפחה, וגם אלו יודעים ומבירים בעצמם שגם זה הדבר שיודעים ומבירים קצת הוא רק יודע שאינו יודע, ואל ימנע עצמו מללמוד כלל עם שום אדם בעולם מחמת האזהרות הנזכרים לעיל, באמרו, מה לי ולצרה זו להוסיף חטא על חטאי חנם. גם זה רעה רבה כי התורה נתנה ללמוד וללמד בכדי שכלם יודעים מקטנים עד גדולים דעת השם, וגם מצינו בהרבה ספרי מקבלים שמוהירים על למוד חכמה זו. כל אדם חייב ללמוד אותה.

(טקרת הקדש הקדמון עמוד קמו)